

Kunnanvaltuusto

Aika 22.02.2023 klo 18:00 - 19:01

Paikka Virta sali, Valkeakoskentie 19, 37500 Lempäälä

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 19	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 20	Pöytäkirjan tarkastajien vaali	5
§ 21	Vuoden 2022 talousarvion ylitysoikeuksien käsittely	6
§ 22	Vuoden 2023 talousarvion toiminnallisten tavoitteiden uudelleen käsittely	8
§ 23	Kouluyhteisöohjaajien siirtäminen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelta yhteisöpalveluiden palvelualueelle 1.3.2023 lähtien	10
§ 24	Kotihoidontuen kuntalisän pilotin toteutussuunnitelma ja lisämäärärahaesitys pilotin toteuttamiseksi	14
§ 25	Vastaus valtuustoaloitteeseen köyhyystyöryhmän perustaminen ja köyhyysohjelman laatiminen	19
§ 26	Vastaus valtuustoaloitteeseen Lempäälän kunnasta perheystävällinen työpaikka	27
§ 27	Vastaus valtuustoaloitteeseen Henkilöstöstrategian luominen ja käyttöönotto	31
§ 28	Vastaus valtuustoaloitteeseen Lempäälän kanavan seudun kehittämiselle laadittavasta kokonaissuunnitelmasta	35
§ 29	Ero luottamustoimesta / Pauliina Hirviniemi	38
§ 30	Vireillä olevat vuosien 2018, 2019, 2020, 2021 ja 2022 aikana jätetyt valtuustoaloitteet ja kuntalaisaloitteet	41

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Haapajoki Henri	Jäsen	
	Haapasalmi Anita	Jäsen	
	Hakala Heikki	Jäsen	
	Havukainen Heikki	Jäsen	
	Huhtala Pasi	Jäsen	
	Hytönen Erkki	Jäsen	
	Hämäläinen-Ylikahri Maikki	Jäsen	
	Kairimo Hanna	Jäsen	
	Kalliomäki Johanna	Jäsen	
	Kiiveri Antti	Jäsen	
	Korkatti Mika	Jäsen	
	Kuisla Johanna	Jäsen	
	Kuisma Tapio	Jäsen	
	Kärki Mikko	Jäsen	
	Lehikoinen Hannele	Jäsen	
	Lipsanen Tuomo	Jäsen	
	Nurmela Piia	Jäsen	
	Ojala Carita	Jäsen	
	Paananen Ismo	Jäsen	
	Palokangas Juho	Jäsen	
	Papinsaari Vesa	Jäsen	
	Perälä Antti	Jäsen	
	Petäkoski-Hult Tuula	1. varapuheenjohtaja	Puheenjohtaja § 19-24
	Päivänen Maria	Jäsen	
	Rajamäki Minna	3. varapuheenjohtaja	
	Ruottunen Esko	Jäsen	
	Saikkonen Jani	2. varapuheenjohtaja	
	Talvilaine Timo	Jäsen	
	Tappura Mikko	Jäsen	
	Tolonen Kari	Jäsen	
	Träskbäck Jocka	Puheenjohtaja	§ 25-30
	Wesslin Tiina	Jäsen	
	Viitanen Mikko	Jäsen	
Virolainen Vilma	Jäsen		
Virtanen Kari	Jäsen		
Österberg Pauliina	Jäsen		
Wallenius Ari	Varajäsen		
Kallio Kirsi	Varajäsen		
Lakkala Maarit	Varajäsen		
Kanervo Juho	Varajäsen		
Seppälä Jani	Varajäsen		
Lindholm Henri	Varajäsen		
Poissa	Alakoski Heidi		
	Aspila Riina		
	Huhtala Anita		
	Hämäläinen Totti		
	Hämäläinen Ville		
	Kosola Satu		
	Niemi Veijo		
Muu	Rämö Heidi	Kunnanjohtaja	

Riina Kivistö	Pöytäkirjan pitäjä, Hallintojohtaja
Fredriksson Reijo	Seniorineuvoston edustaja
Paija Vili	Nuorisovaltuuston edustaja
Sundström Marja	Vammaisneuvoston edustaja
Kari Auvinen	Asiantuntija, Talousjohtaja
Nina Lehtinen	Asiantuntija, Sivistysjohtaja
Kati Hämäläinen-Myllymäki	Asiantuntija, Yhteisöjohtaja

Allekirjoitukset

Tuula Petäkoski-Hult
puheenjohtaja § 19-24

Jocka Träskbäck
puheenjohtaja § 25-30

Riina Kivistö
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

19 - 30

Pöytäkirjan tarkastus

Lempäälä 28.2.2023

Carita Ojala
pöytäkirjantarkastaja

Johanna Kalliomäki
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Lempäälässä 1.3.2023
Hallintojohtaja Riina Kivistö
julkisessa tietoverkossa

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 19

Kunnanvaltuuston laillisuuden edellytyksenä on, että valtuusto on kutsuttu koolle kuntalain, hallintosäännön ja valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että vähintään kaksi kolmannelta valtuutetuista on saapuvilla.

Esityslista ja kokouskutsu on jaettu sähköisesti valtuutetuille, varavaltuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille, kunnanjohtajalle ja johtoryhmälle 15.2.2023.

Lisäksi kokouskutsu on kunnanvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti julkaistu Lempäälän-Vesilahden Sanomissa ja yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi).

Paikalla olevien valtuutettujen lukumäärä selviää kokouksen alussa toimitettavassa nimenhuudossa.

Puheenjohtaja tulee toteamaan kunnanvaltuuston hallintosäännön 12 luku 10 §:n mukaisesti onko valtuusto laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Yleisö voi seurata kokousta suorana lähetyksenä Lempäälän kunnan Youtube-kanavalla:

www.youtube.com/channel/UCPASescM2RNgg1JOGunDIRQ

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Valtuuston koko on 35 valtuutettua ja 6 varavaltuutettua eli 41.

Pöytäkirjan tarkastajien vaali

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 20

Lempäälän kunnan hallintosäännön 12 luvun 24 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 28.2.2023 ja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi) sekä Lempäälä -talolla 1.3.2023 lähtien.

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Päätös

Pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin Carita Ojala ja Johanna Kalliomäki. Puheenjohtaja totesi, että pöytäkirjan tarkastajat toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Kunnanhallitus § 46
Kunnanvaltuusto § 21

13.02.2023
22.02.2023

Vuoden 2022 talousarvion ylitysoikeuksien käsittely

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 46

Talousprosessi on koonnut yhteenvedon eri toimielinten käyttötalouden menomäärärahojen ylityksistä ja tuloarvioiden alituksista. Talousarvion sitovuustason mukaisesti yhteenvedo esitetään kunnanvaltuustolle toimielintasoisesti ja investointiosan määrärahojen osalta hankeryhmittäisistä nettomäärärahoista. Määrärahoissa ovat mukana myös sisäiset vuokrat ja sisäiset ateriapalvelut. Talousarvion sitovuusohjeen perusteella yhteenvedoon on listattu 50 000 euroa suuremmat toimielinten määrärahaylitykset. Koska tilinpäätöksen valmistelu on vielä kesken, aineistoon voi vielä tulla vähäisiä muutoksia.

Vuonna 2022 menomäärärahojen ylitykset kohdistuvat pääasiassa hyvinvointilautakunnan ja sivistyslautakunnan palvelusuunnitelmiin. Liitteeseen on listattu merkittävimmät toimielinten talousarviopoikkeamia aiheuttaneet tekijät niin menomäärärahojen ylitysten kuin tuloarvioiden alitusten osalta.

Aiempina vuosina kunnanvaltuusto on hyväksynyt merkittävimmät ylitykset tilintarkastajan kertomuksen perusteella vasta tilinpäätöksen hyväksymiskäsittelyn yhteydessä. Nyt käytäntöä on muutettu siten, että ylitykset tuodaan valtuuston käsittelyyn jo ennen kuin kunnanhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen maaliskuun lopussa.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosääntö II OSA Talous ja valvonta, 8 luku Taloudenhoito, pykälät 1§ talousarvio ja taloussuunnitelma ja 5§ talousarvion muutokset, kunnanvaltuuston toimivalta

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Auvinen 050 68148

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy toimielimittaiset menomäärärahojen ylitykset ja tuloarvioiden alitukset vuoden 2022 talousarvioon liitteen mukaisina.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 21
76/02.00/2021

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy toimielimittaiset menomäärärahojen ylitykset ja tuloarvioiden alitukset vuoden 2022 talousarvioon liitteen mukaisina.

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Lempäälän kunta

Pöytäkirja

2/2023

7

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 46
§ 21

13.02.2023
22.02.2023

Tiedoksi
Liitteet

talousprosessi

Liite [1]

TA 2022 ylitysoikeuksien käsittely

Vuoden 2023 talousarvion toiminnallisten tavoitteiden uudelleen käsittely

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 47

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 23.11.2022 hyväksyä talousarvion vuodelle 2023. Tehtäväalueille hyväksytyjen, uuteen kuntastrategiaan perustuvien talousarviotavoitteiden osalta kunnanvaltuusto päätti lisäksi, että lautakunnat vähentävät merkittävästi toiminnallisten tavoitteiden lukumäärää ja tuovat ne valtuuston päätettäväksi uudelleen ensimmäisen muutostalousarvion yhteydessä 2023. Tämän asian jatkovalmisteluun liittyen talousprosessi on antanut palvelualueille ja prosesseille toimeenpano-ohjeistuksen 30.11.2022. Tavoitteiden uudelleenvalmistelun tarpeessa on eroavaisuutta eri tehtäväalueilla.

Kunnan tytäryhtiöiden omistajaohjauksen osalta on käynnistetty laajempi yhteisvalmistelu aktiivisemmän omistajaohjauksen toteuttamiseksi ja yhtiöiden strategisen tason tavoiteasetannan parantamiseksi. Tämän johdosta myös vuoden 2023 talousarviossa oleviin yhtiötavoitteisiin on valmisteltu karsintaa, mikäli tavoitteet liittyvät selvästi yhtiön operatiiviseen toimintaan.

Esityslistan liitteenä on toimielinten esityksiin perustuva kooste uudelleen vahvistettaviksi taloustavoitteiksi. Liitteestä ilmenee myös yliviivattuna poistettavaksi esitetävät tavoitteet/mittarit. Osalla tehtäväalueita karsittujen tavoitteiden ja niihin liittyvien mittareiden määrä on ollut suuri ja se on merkinnyt myös vanhojen tavoitteiden sisällöllistä yhdistelyä tai uudelleenmuotoilua. Valmisteluohjeessa on kuitenkin korostettu, että uusien tavoitteiden tulee olla helposti raportoitavissa esitettäviin mittareihin tukeutumalla. Nämä lisäykset tai muutokset on liitteessä korostettu sinisellä tekstivärillä.

Yhteenvetona tavoitteiden karsinta toteutuu liitteessä esitettyssä muodossa seuraavalla tavalla:

KH+elinvoimajaosto: aiemmin 26 tavoitetta ja 28 mittaria, nyt 15 tavoitetta ja 20 mittaria.

Kasvatus- ja opetuslautakunta: aiemmin 23 tavoitetta ja 36 mittaria, nyt 13 tavoitetta ja 19 mittaria.

Yhteisölautakunta: aiemmin 18 tavoitetta ja 26 mittaria, nyt 10 tavoitetta ja 18 mittaria.

Yhdyskuntalautakunta: aiemmin 13 tavoitetta ja 15 mittaria, nyt 12 tavoitetta ja 14 mittaria.

Tytäryhtiöt: aiemmin 21 tavoitetta ja 28 mittaria, nyt 14 tavoitetta ja 15 mittaria.

Kaikki yhteensä: aiemmin 101 tavoitetta ja 133 mittaria, nyt 64 tavoitetta ja 86 mittaria.

Kunnanvaltuuston vahvistaessa tavoitteet helmikuun kokouksessaan mahdollistuu myös se, että jo ensimmäisen 2023 osavuosikatsauksen valtuustoraportointi voidaan tehdä uudistetuista talousarviotavoitteista.

Toimivalta: hallintosääntö 8 luku 1 §

Kunnanhallitus	§ 47	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 22	22.02.2023

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Auvinen, 050 68148

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy uudelleen valmistellut vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet liitteen mukaisesti.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 15.32.

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 22
90/02.02.02/2023

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy uudelleen valmistellut vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet liitteen mukaisesti.

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Tiedoksi talousprosessi

Oheismateriaali

TA2023 muokatut tavoitteet_

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 9	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 33	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 23	22.02.2023

Kouluyhteisöohjaajien siirtäminen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelta yhteisöpalveluiden palvelualueelle 1.3.2023 lähtien

Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.01.2023 § 9

Valmistelija Nina Lehtinen, Sivistysjohtaja

Kuntaan on perustettu 1.1.2023 lähtien yhteisölautakunta, joka vastaa kunnan yhteisöpalveluiden järjestämisestä (kirjasto, liikunta, nuoriso, kulttuuri, taiteen perusopetus), lähidemokratian kehittämisestä sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Uuden kunnan organisaation myötä on perusteltua siirtää kouluyhteisöohjaajat yhden työjohdon alle yhteisöpalveluiden palvelualueelle (nuorisopäällikkö) 1.3.2023 lähtien saattaen vaihtaen yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelta (kehittämispäällikkö, lasten, nuorten ja perheiden palvelut).

Nuorisopalvelut 2020-2022

Nuorisopalveluiden osalta on vuosina 2019-2021 toteutettu tarvelähtöinen uudistamisprojekti, jonka myötä nuorisopalvelut jaettiin silloisen uuden organisaatio- ja johtamisrakenteen pohjalta vapaa-ajan- ja koulutiimeiksi kahden eri esihenkilön alaisuuteen.

Uudistuksen tavoitteet: visio, tehtävät ja kehittämisen suunnitelma 2020-

- Henkilöstön haastattelut ja uudistuksesta tiedottaminen
- Strategia esitelty ja ideoitu yhdessä konkreettisia toimenpiteitä seuraaville vuosille
 - Henkilöstön sijoittuminen koulu – vapaa-aika
 - Esihenkilöiden vastuiden ja roolin kirkastaminen
 - Henkilöstön tehtävien ja vastuiden kirkastaminen sekä perehdyttämisestä sopiminen
 - Nuorisopalveluiden palveluiden selkeyttäminen sekä yhteistyömuodot Lempäälän muiden palveluiden sekä sidosryhmien kanssa
 - Toiminnan vuosikellon yhdessä tekeminen • Itseni johtaminen ja omien vahvuuksien tunnistaminen
 - Vaikuttavuuden seurantakartoitus 12/2020 ja tulosten yhteenveto johdolle sekä henkilöstölle à toiminnassa oli vastausten perusteella tapahtunut merkittävää parantumista

Koulunuorisotyö

Tuija Ylä-Himanka, kehittämispäällikkö (lasten, nuorten ja perheiden palvelut)

- Kouluyhteisöohjaajia on työskennellyt kunnassa 6 vuotta. Aluksi oli yksi työpari kahdella yläkoululla. Kolmannen yläkoulun avautumisen myötä kaikilla yläkouluilla on työskennellyt kokoaikainen kouluyhteisöohjaaja.

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 9	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 33	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 23	22.02.2023

- Kouluyhteisöohjaajien tehtävänkuvaa on kehitetty ja yhtenäistetty linjassa valtakunnallisten ohjeistusten kanssa (esim. Kouluvalmentajatyön käsikirja). Tällä hetkellä tehtäväkuva on monipuolinen ja kokonaisuus tukee merkittäväällä tavalla kouluyhteisöjen hyvinvointia ja oppilaiden kouluun kiinnittymistä.
- Kouluyhteisöohjaajat tapaavat syyslukukauden ryhmätyksissä kaikki yläkoulun oppilaat ja heillä on todella laaja oppilas- ja kouluyhteisötuntemus. Tämä on kouluyhteisöohjaajien kohtaamistyön ydin; työmuodolla tavoitetaan koko ikäluokka toisin kuin missään muussa nuorisopalvelussa.
- Kouluyhteisöohjaajien rooli on kehittynyt luontevaksi osaksi yläkoulujen moniammatillista yhteistyötä ja heidän työpanosta arvostetaan suuresti: Palaute kentältä on ollut toistuvasti kiittävää. Olemme tämän työmuodon osalta valtakunnan kärkeä!

Kouluyhteisöohjaajien työn vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että työ jatkuu siellä, missä kaikki nuoret ovat eli kouluilla. Koulujen loma-aikoina kouluyhteisöohjaajat ovat tarjonneet työpanosta vapaa-ajan nuorisotyöhön, erilaisiin kerhoihin ja tapahtumiin. Tämän yhteistyön soisi jatkuvan ja edelleen tiivistyvän. Erityisesti koulupysyvyyden osalta koulussa toimivilla eri ammattiryhmillä on tärkeä rooli (uusi laki voimaan 1.8.2023 koulupoissaolojen varhaisen puuttumisen osalta kuntia entistä velvoittavampana).

Kouluyhteisöohjaajien organisatorinen ja työnjohdollinen siirtäminen nuorisopalveluihin on annettu tiedoksi sivistyslautakunnan 15.12.2022 kokouksessa kasvatus- ja opetuslautakunnan palvelusuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Tässä yhteydessä sivistyslautakunta kirjasi osaksi päätöstä: ”Sivistyslautakunta pitää tärkeänä, että kouluyhteisöohjaajat jatkavat kouluissa toimintaansa yhteisölautakunnan alaisuudessa”.

Menossa

- Kouluyhteisöohjaajia on tiedotettu asiassa 12/2022 ja yt-neuvottelut ovat menossa. Henkilöstö osallistetaan siirtymässä ja toiminnan rakentamisessa.
- Käytännön työ säilyy 2023 samanlaisena kevätkauden. Turvataan hyvä koulunuorisotoimintamalli, vaikka organisaatiossa tulee muutos.
- Turvataan meneillään olevat hankkeet, jotka ovat paikkasidonnaisia ja toimintaa kehittäviä.
- Henkilöstön tulee kokea turvallinen muutos, jossa arvostetaan tehtyä työtä ja ammattitaitoa.
- Koulunuorisotyö säilyy, tiivistetään yhteyttä muuhun nuorisotyöhön. Keskiössä on nuorten kohtaaminen.

Lisätietoja: Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 9	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 33	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 23	22.02.2023

Päätösehdotus Kasvatus- ja opetuslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle koulu yhteisöohjaajien siirtämistä kasvatukseen ja opetuksen palvelualueelta, yhteisöllinen opiskeluhoito (kustannuspaikka: 19343106 / koulu yhteisöohjaajat) yhteisöpalveluiden palvelualueelle, nuorisopalvelut (kustannuspaikka: 19333105) 1.3.2023 lähtien edellä selostetun mukaisesti.

Päätös Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi Yhteisöpalvelut / Kati Hämäläinen-Myllymäki ja Kristian Leppänen, hallintoprosessi, talousprosessi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että opetuspäällikkö Marianne Liimatainen oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että opetuspäällikkö Marianne Liimatainen poistui kokouksesta klo 17:36.

Merkittiin pöytäkirjaan, että pykälän tekstiin tehtiin kokouksessa tekninen korjaus. Korjattiin tekstin ensimmäisessä kappaleessa vuosiluku 1.3.2023 ja vaihdettiin sulkuimerkin paikka sanan kehittämispäällikkö eteen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan jäsenen etunimi (Birgitta -> Birgit) korjattiin oikein kokouksen osallistujalistaan.

Kunnanhallitus 30.01.2023 § 33

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää siirtää koulu yhteisöohjaajat kasvatukseen ja opetuksen palvelualueelta, yhteisöllinen opiskeluhoito (kustannuspaikka: 19343106 / koulu yhteisöohjaajat) yhteisöpalveluiden palvelualueelle, nuorisopalvelut (kustannuspaikka: 19333105) 1.3.2023 lähtien edellä selostetun mukaisesti.

Päätös Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää siirtää koulu yhteisöohjaajat kasvatukseen ja opetuksen palvelualueelta, yhteisöllinen opiskeluhoito (kustannuspaikka: 19343106 / koulu yhteisöohjaajat) 177 300 euroa yhteisöpalveluiden palvelualueelle, nuorisopalvelut (kustannuspaikka: 19333105) 1.3.2023 lähtien edellä selostetun mukaisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Nina Lehtinen saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 18.45.

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 9	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 33	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 23	22.02.2023

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 23
44/01.00.00/2023

Kunnanhallituksen kokouksen 30.1.2022 § 33 jälkeen on ilmennyt, että kustannuspaikalla 19343106 koulu yhteisöohjaajat on ollut myös muita määrärahavaroja kuin kunnanvaltuustolle esitettävä siirto edellyttää. Näin ollen siirrettävä määrärahavaraus olisi 136 300 euroa kunnanvaltuuston niin hyväksyessä.

Lisätietoja: Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto päättää siirtää koulu yhteisöohjaajat kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelta, yhteisöllinen opiskeluhoito (kustannuspaikka: 19343106 / koulu yhteisöohjaajat) 136 300 euroa yhteisöpalveluiden palvelualueelle, nuorisopalvelut (kustannuspaikka: 19333105) 1.3.2023 lähtien edellä selostetun mukaisesti.
Käsittely	<p>Keskustelun kuluessa Maikki Hämäläinen-Ylikahri teki seuraavan sisältöisen muutosehdotuksen: "Kunnanvaltuusto päättää, että se ei siirrä koulu yhteisöohjaajia kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelta yhteisöpalveluiden palvelualueelle."</p> <p>Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli tehty yksi pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, mutta sitä ei ollut kannatettu. Puheenjohtaja totesi, että muutosehdotus raukeaa kannattamattomana. Puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuuston päätökseksi oli tullut pohjaehdotus.</p>
Päätös	Kunnanvaltuusto hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksi	yhteisöjohtaja, talouspalvelut

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 12	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 34	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 24	22.02.2023

Kotihoidontuen kuntalisän pilotin toteutussuunnitelma ja lisämäärärahaesitys pilotin toteuttamiseksi

Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.01.2023 § 12

Valmistelija Nina Lehtinen, Sivistysjohtaja

Kunnanvaltuusto päätti 23.11.2022 tehdä suunnitelman kotihoidontuen kuntalisän käyttöönotosta siten, että kuntalisää voitaisiin pilotoida ja testata vuoden verran 1.8.2023 alkaen. Pilottia varten valmistellaan Lempäälä-lisää koskevat erityiset ehdot, kuntalisän määrä, pilotin kohdentuminen ja toteutustapa sekä arvioidaan mm. sen vaikutukset kunnan talouteen. Pilotin yksityiskohdista päättää kasvatus- ja opetuslautakunta. Pilottia varten haetaan tarvittaessa erillinen määräraha, jonka myöntämisestä päättää kunnanvaltuusto.

Pilotin tarkoitus

- Pilotti toteutetaan vuoden määräaikaisena ja se kohdennetaan vain uusille 0-5 vuotiaille lapsilleen varhaiskasvatuspaikkaa hakeville perheille.
- Pilotin tarkoituksena on käytännössä testata ja saada tietoa
 - kotihoidon tuen kuntalisän vaikutuksista perheiden halukkuuteen hoitaa alle 5-vuotiaita lapsiaan kotona varhaiskasvatuksen sijaan,
 - varhaiskasvatuspalveluiden mahdollisuuksista toimia aiempaa herkemmin muuttuvassa toimintaympäristössä sekä mukauttaa tila- ja työntekijäresursseja näissä muutoksissa.
- Lisäksi pilottivaiheessa selvitetään ja tuotetaan tietoa
 - lasten ja huoltajien kokemuksista pilottiin liittyen
 - kotihoidon tuen kuntalisän kustannusvaikutuksista kunnan talouteen.
- Vuoden mittaisen, määräaikaisen ja kohdennetun pilotin tuottaman tiedon perusteella voidaan arvioida laajemmin lapsiperheiden halukkuutta ja kustannusvaikutuksia kotihoidontuen kuntalisän laajemmalle ja pysyvämmälle käytölle tulevaisuudessa.

Pilotti kotihoidon tuen kuntalisän käytöstä sekä perheiden kokemuksista siihen – ehdotus toimintasuunnitelmaksi

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 12	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 34	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 24	22.02.2023

Pilotti kotihoidon tuen kuntalisän käytöstä sekä perheiden kokemuksista siihen liittyen - ehdotus toteuttamissuunnitelmaksi esitellään kokouksessa. Toimintasuunnitelman pääkohdat ovat:

- Kotihoidon tuen kuntalisän määräaikainen pilotointi toteutetaan 1.8.2023-31.7.2024 (keskeyttäminen perustellusta syystä)
- Pilottivaiheessa kotihoidon tuen kuntalisää tarjotaan 19.3.2023 mennessä varhaiskasvatuspaikkaa hakeneille, uusille 0-3 vuotiaiden lasten perheille vaihtoehtona varhaiskasvatuspaikan sijaan.
- Tämän hetken arvion mukaan uusia varhaiskasvatuspaikkaa hakevia uusia 0-3 -vuotiaita lapsia on noin 90. Pilottiin osallistuvien perheiden ja lasten lopullinen määrä varmistuu vasta varhaiskasvatuspaikkahaun päätyttyä 19.3.2023.
- Pilottiin osallistuville perheille tarjottavan kotihoidon tuen kuntalisän suuruus on ensimmäisestä 0-3 vuotiaasta lapsesta 400 euroa / kk + 100 euroa / kk / jokaisesta alle 5-vuotiaasta sisaruksesta.
- Pilotointivaiheessa kuntalisän maksamiselle asetetaan seuraavat ehdot:
 - Vanhempi hoitaa itse lastaan.
 - Perheen kaikki alle 5-vuotiaat lapset hoidetaan kotona.
 - Kuntalisää ei makseta päällekkäin vanhempainpäivärahan kanssa
- Päätös kotihoidontuen kuntalisän jatkosta tehdään pilotin tuottamien kokemusten perusteella.

Pilottihankkeen arvioidut kustannukset ovat vuodelle 2023: 210.000 € ja vuodelle 2024: 290.000 €.

Lisätietoja: Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Esittelijä Sivistysjohtaja Nina Lehtinen

Päätösehdotus Kasvatus- ja opetuslautakunta
1. hyväksyy ehdotuksen kotihoidontuen kuntalisän pilotin toteutussuunnitelmasta edellä selostetun mukaisesti
2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle erillisen 230.000 lisämäärärahan myöntämistä pilotin toteuttamiseksi varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Esittelijän muutettu päätösehdotus

1. Pilotin toteutusaika on 1.8.2023 – 31.5.2024
2. Pilottiin haussa huomioidaan kaikki hakijat ja kokonaisuutta tarkastellaan vuoden 2023 talousarvion toisessa osavuosikatsauksessa

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 12	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 34	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 24	22.02.2023

3. Tekstimuutos: Pilotointivaiheessa kuntalisän maksamiselle asetetaan seuraavat ehdot:

- Perheen kaikki alle 5-vuotiaat lapset hoidetaan kotona.
- Kuntalisää ei makseta päällekkäin vanhempainpäivärahan kanssa
- Lasta hoitaa huoltaja tai samassa taloudessa asuva henkilö

4. Tekstilisäys: Mikäli varhaiskasvatukseen ohjautuisi 1.8.2023 alkaen 90 uutta lasta, joista 85% olisi alle 3 -vuotiaita, olisi varhaiskasvatuksen kokonaistuotantokustannukset kunnalle 12kk;den ajalta yhteensä 1 543 815€, perustuen seutuvertailun 2021 kustannuslaskennan hintoihin Lempäälän kunnassa alle ja yli 3 -vuotiaiden lasten osalta.

5. Infotilaisuus perheille järjestetään 6.2.2023 klo 17-18.30 Virta-salissa (Valkeakoskentie 19). Tilaisuuden striimausmahdollisuutta ja lastenhoitojärjestelyä selvitetään. Kasvatus- ja opetuslautakunnan ylimääräinen kokous pidetään tilaisuuden jälkeen pilotin ehtojen tarkistamiseksi siten, että pilottihaku voidaan käynnistää 13.2.2023.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari poistui kokouksesta klo 19:06.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 19:06-19:16.

Kunnanhallitus 30.01.2023 § 34

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle erillisen 230.000 euron lisämäärärahan myöntämistä kotihoidontuen kuntalisän pilotin toteuttamiseksi kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle, varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Ville Hämäläinen teki seuraavan muutosehdotuksen: "Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle erillisen 180.000 euron lisämäärärahan myöntämistä kotihoidon kuntalisän pilotin toteuttamiseksi

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 12	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 34	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 24	22.02.2023

ja velvoittaa kasvatus ja opetuslautakunnan päivittämään pilotin kriteerit sen mukaisesti.”

Keskustelun kuluessa Johanna Kuisla kannatti Ville Hämäläisen muutosehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty päätösehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää.

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Ville Hämäläisen muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotukset yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 JAA-ääni (Päivänen Maria, Niemi Veijo, Aspila Riina, Hämäläinen Totti, Lehikoinen Hannele, Nurmela Piia, Virtanen Kari, Österberg Pauliina ja Papinsaari Vesa) ja 2 EI-ääntä (Hämäläinen Ville, Kuisla Johanna).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 9 - 2 kunnanhallituksen päätökseksi tulee pohjaehdotus.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle erillisen 230.000 euron lisämäärärahan myöntämistä kotihoidontuen kuntalisän pilotin toteuttamiseksi kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle, varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Nina Lehtinen poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 19.39.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Riina Aspila poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 19.39.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 19.39-19.46. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tiedoksi

sivistysjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 24
1249/02.05.00/2022

Lisätietoja: Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää myöntää erillisen 230.000 euron lisämäärärahan kotihoidontuen kuntalisän pilotin toteuttamiseksi kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle, varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 12	18.01.2023
Kunnanhallitus	§ 34	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 24	22.02.2023

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Pasi Huhtala oli poissa kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.24.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston puheenjohtaja Jocka Träskbäck saapui kokoukseen tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.45. Kunnanvaltuuston kokonaismäärä nousi 42 valtuutettuun ja varavaltuutettuun. Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Jocka Träskbäck siirtyi johtamaan puhetta välittömästi saapumisensa jälkeen.

Tiedoksi sivistysjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, talouspalvelut

Liitteet

Liite [2]
Liite [3]

Kotihoidontuen kuntalisä_liite
Kotihoidontuen kuntalisä_pilotti_liite2

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

Vastaus valtuustoaloitteeseen köyhyystyöryhmän perustaminen ja köyhyysohjelman laatiminen

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 52

Valmistelija vs. hallintojohtaja Riku Rekonen

Varavaltuutettu Maarit Lakkala jätti vasemmistoliiton valtuustoryhmän laatiman ja 23 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Valtuustoaloite köyhyystyöryhmän perustamiseksi ja köyhyysohjelman laatimiseksi”.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n kunnanhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: vs. hallintojohtaja Riku Rekonen 050 3839 076.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ohjata valtuustoaloitteen sivistyksen palvelualueelle valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Sivistyslautakunta 15.11.2022 § 106

Köyhyys ja eriarvoisuus sekä lähikäsitteet

Köyhyys yhteiskunnallisena ilmiönä kytkeytyy eriarvoisuuteen ja huono-osaisuuteen. Tutkimuksessa ja erilaisissa politiikkaohjelmisaköyhyyttä ja eriarvoisuutta on lähestytty myös osallisuuden, sosiaalisen kestävyuden, syrjäytymisen ehkäisyn, hyvinvoinnin edistämisen, alueellisen eriytymisen tai yhdenvertaisuuden edistämisen näkökulmista. Eriarvoisuutta tarkasteltaessa voidaan kiinnittää huomio väestön sosioekonomiseen rakenteeseen tai erilaisiin yhteiskunnallisiin jakoihin, asemiin tai eroihin. Köyhyys kietoutuu myös monin eri tavoin yksilön kokemukseen, tarpeisiin, toimintakykyihin ja elämäntapaan.

Köyhyys voidaan määritellä ja sitä voidaan mitata eri tavoin. Köyhyystutkimuksessa mittaamisen kohteena ovat usein tulotasot ja elämäntapa. (Saari 2015, 72.) Tuloja voidaan tarkastella joko absoluuttisina tai suhteellisina tuloina. Absoluuttisessa tarkastelutavassa köyhyys määrittyy sen mukaan, jäävätkö henkilön tai kotitalouden käytettävissä olevat tulot tietyn

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

ennalta määrätyn rajan alle. Suhteellisessa tulonjakotarkastelussa kotitalouden käytettävissä olevia tuloja tarkastellaan suhteessa väestön keskiarvoon. Yleensä köyhyysraja asetetaan 50 tai 60 prosenttiin mediaanitulosta.

Hyvinvointiyhteiskunnissa köyhyys ei aina tarkoita puutetta fyysisen olemassaolon kannalta välttämättömistä tekijöistä. Köyhyyttä voidaankin lähestyä sosiaalisen toimintakyvyn tai kestävyysnäkökulmasta, jolloin keskeistä on yksilön mahdollisuus elää ympäröivän yhteiskunnan edellyttämällä tavalla. Ihmisellä tulee olla mahdollisuus osallistua ja kuluttaa täyttäen yhteiskunnan mukaiset laatuvaatimukset. (Kangas & Ritakallio 2005, 29.) Köyhyys on tällöin sidoksissa eriarvoisuuteen ja näyttäytyy valintojen mahdollisuuksien puutteena. Köyhyys ei ole ainoastaan rahan puutetta vaan myös toimintakykyjen puutteita, jotka näyttäytyvät yksilön kannalta eri tavoin merkityksellisinä riippuen iästä, sukupuolesta, maantieteellisestä sijainnista ja yhteiskunnasta. Matala tulotaso yhdistettynä toimintakykyjen puutteisiin voi näin ollen rajoittaa yksilön vapautta ja mahdollisuuksia toimia hänen toivomallaan tavalla. (Sen 1999, 87–90.)

Kuntaliiton mukaan sosiaalinen kestävyys on yksi kestävä kehityksen osa-alueista ekologisen ja taloudellisen kestävyysnäkökulman rinnalla. Sen ytimenä on yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus ja osallisuus, joita kunnat toteuttavat omassa toiminnassaan. Sosiaalinen kestävyys on kokonaisvaltaista fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, mikä mahdollistaa hyvän arjen ja merkityksellisen elämän. Sosiaalinen kestävyys kattaa asiat, joita ilman kenenkään ei tulisi olla. Sosiaalisesti kestävässä kunnassa panostetaan ylisukupolvisen huono-osaisuuden ennaltaehkäisyyn, hyvinvoinnin mahdollistamiseen, eriarvoisuuden kaventamiseen muun muassa ennalta ehkäisevien palvelujen avulla. Sosiaalisen kestävyysnäkökulman toisena painopisteenä on turvata asumiskelpoinen maailma myös tuleville sukupolville. Sosiaalinen kestävyys on osa YK:n Agenda2030 - viitekehystä ja on vahvasti esillä tämänhetkisessä hallitusohjelmassa.

Eriarvoisuutta voidaan tarkastella myös alueellisesta näkökulmasta. Alueellinen eriytyminen tai alueellinen segregaatio viittaa kehitykseen, jossa sosioekonomiset ja etniset erot kasvavat asuinalueiden välillä. Samalla ilmiöön kytkeytyy myös hyvinvointierojen korostuminen. Näiden kahden ulottuvuuden lisäksi on tunnistettu, että eriytymiskehitystä tapahtuu myös institutionaalista ja sosiaalisesta näkökulmasta, kuten harrastuksien, työpaikkojen ja liikkumismuotojen eriytymisenä. (Bergbom 2022, 3.)

Tilanne Lempäälässä

Pienituloisuusaste ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon mediaanista kunakin vuonna. Yleinen pienituloisuusaste on pysytellyt Lempäälässä noin kahdeksassa prosentissa viimeisen kymmenen vuoden ajan. Pirkanmaan hyvinvointialueella pienituloisuusaste oli vuonna 2020 13,1% ja koko maassa 12,5 %. (THL, Tilasto- ja indikaattoripankki [sotkanet.fi.](https://www.sotkanet.fi/))

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden nuorten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut Lempäälässä viime vuosina, osuus oli vuonna 2021 2,6%. Osuus on matalampi kuin Pirkanmaan hyvinvointialueella tai koko maassa. Lempääläisestä aikuisväestöstä noin 1,7% sai pitkäaikaisesti toimeentulotukea vuonna 2021. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien aikuisten osuus on Lempäälässä muuta maata sekä Pirkanmaata vähäisempi ja ollut edellisvuodet laskusuunnassa. Lapsiperheistä pitkäaikaisen toimeentulotuen piirissä oli vuonna 2021 1,5% lempääläisistä perheistä, myös lapsiperheissä pitkäaikaisen toimeentulotuen saajien osuus on ollut viime vuonna laskeva ja osuus on matalampi kuin Pirkanmaalla tai koko maassa. (THL, Tilasto- ja indikaattoripankki sotkanet.fi.)

Gini-kertoimella kuvataan tuloeroja. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet. Gini-kertoimen suurin mahdollinen arvo on yksi, tällöin suurituloisin tulonsaaja saa kaikki tulot. Pienin mahdollinen Gini-kertoimen arvo on 0, jolloin kaikkien tulonsaajien tulot ovat yhtä suuret. Tulonjakotilastossa Gini-kertoimet esitetään prosentteina (sadalla kerrottuna). Gini-kerroin kuvaa suhteellisia tuloeroja. (Tilastokeskus.) Lempäälässä tuloerot ovat hieman muuta maata ja Pirkanmaata tasaisemmat, gini-kertoimen arvo vuonna 2021 oli 24,9, Pirkanmaalla 26,6 ja koko maassa 27,7 (THL, Tilasto- ja indikaattoripankki sotkanet.fi)

Pirkanmaan eteläisen ja lähtisen alueen perhekeskusverkostopilotissa kootussa tietopakettissa on koottu tietoa perheiden sosiodemografisista tekijöistä, lasten ja nuorten terveydestä ja hyvinvoinnista, hyvinvoinnista perheissä, koulunkäynnistä ja yhteisöllisyydestä, varhaiskasvatuksesta ja koulunkäynnin tuesta, kasvuympäristön turvallisuudesta, ehkäisevien ja tukevien palvelujen käytöstä, erityispalvelujen käytöstä ja palvelujen resurssoinnista ja kustannuksista. Sosiodemografisista tiedoista selviää, että Lempäälässä ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on tasaisesti laskenut viime vuosina, yhden vanhemman perheiden osuus taas on kasvanut jonkin verran viimeisten vuosien aikana.

Köyhyyden ja eriarvoisuuden ehkäisy tutkimuksen ja valtakunnallisten ohjelmien näkökulmasta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan eriarvoisuus ilmenee sosioekonomisten ryhmien välillä lähes kaikilla hyvinvoinnin ja terveyden alueilla. Köyhyyden ja huono-osaisuuden ennaltaehkäisyn näkökulmasta keskeistä olisi kiinnittää huomiota ennen kaikkea eriarvoistavien rakenteiden ja mekanismien selvittämiseen ja korjaamiseen (Saari 2015, 231). Köyhyyttä torjutaan ylläpitämällä etuuskien tasoa ja takaamalla kaikkien pääsy julkisesti tarjottuun koulutukseen, terveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin (Rajavuori 2022, 182).

Suomi on asettanut kansalliseksi tavoitteekseen vähentää köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevien määrää 100 000 henkilöllä vuoteen 2030 mennessä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä onkin laadittu toimintasuunnitelma köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Toimintasuunnitelma kokoaa yhteen tietoa köyhyyden vähentämisen

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

toimenpiteistä ja korostaa köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämistä laaja-alaisena poikkihallinnollisena teemana. Toimintasuunnitelmassa suositellaan hyvinvointitalousnäkökulman ja monialaisen yhteistyön edistämistä köyhyyden torjumisessa esimerkiksi nostamalla köyhyyttä, työttömyyttä ja syrjäytymistä ehkäisevä työ keskeiseksi osaksi hyvinvointialueiden ja kuntien tekemää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan monet erilaiset toimet voivat kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Niitä ovat esimerkiksi:

- rakenteellisen eriarvoisuuden vähentäminen
- eriarvoisuutta ehkäisevät järjestelmät, esimerkiksi neuvolat
- vaikutusten ennakoarviointi
- palvelujärjestelmien eriarvoisuuksien korjaaminen
- palvelut, jotka on kohdennettu heikommassa sosiaalisessa asemassa oleville ihmisille
- elintapoihin vaikuttaminen
- ongelmien ennaltaehkäisy

Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan syrjäytymistä ja köyhyyttä ehkäistään

- vahvistamalla ihmisten osallisuutta ja työkykyä
- vähentämällä työttömyyttä, köyhyyttä, ihmisten näköalattomuutta ja osattomuutta
- huolehtimalla sosiaaliturvasta ja peruspalveluista.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 periaatepäätöksellä linjataan valtakunnallisesti niitä toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus saadaan vähenemään vuoteen 2030 mennessä. Eriarvoisuuden vähentämiseen tehtävässä työssä painottuvat ihmisten oma toimijuus ja osallisuus sekä ongelmien ehkäiseminen ennalta. Periaatepäätöksen toimeenpanosuunnitelmassa keinoiksi torjua eriarvoisuutta määritellään ihmisten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen, millä tarkoitetaan erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tilanteeseen keskittymistä ja sen parantamista. Jokaisella on oltava koti ja riittävä toimeentulo. Huomiota olisi suunnattava myös toimiin, joilla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia osallistua työelämään yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi. Mahdollisuudet itsensä kehittämiseen on turvattava kaikille. Niin ikään jokaisen on päästävä vaikuttamaan sekä itseään koskeviin asioihin, että itselleen tärkeän yhteisön asioihin. Digitaalisten palveluiden tulee tukea digiosallisuutta – näin aiempaa useampi pääsee osalliseksi palveluista.

Eriarvoisuuden ehkäisy ja osallisuuden edistäminen alueella ja hyvinvointisuunnitelmissa

Tampereen kaupunkiseudun asuinalueiden välillä on seudun eriytymiskehitystä tarkastelevan selvityksen (2020) mukaan tunnistettuja hyvinvointieroja. Selvityksessä havaittiin vahva syy-seuraussuhde kuntien maankäytön suunnittelun, asuntopolitiikan ja alueellisen eriytymisen välillä. Alkuvuodesta 2021 seudun sivistysjohdolle (varhaiskasvatus ja perusopetus) toteutettiin kysely liittyen koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiseen, minkä

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

perusteella kunnilla on vielä kehitettävää maankäytön suunnittelun kanssa tehtävässä yhteistyössä. Koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen haasteena on koulusegregaatio, joka on oleellisesti yhteydessä myös alueelliseen eriytymiskehitykseen. Lempäälässä niin sivistyspalveluiden kuin maankäytön johto ovat selvityksen mukaan tunnistaneet segregatiokehityksen ilmiönä, sekä tunnistaneet kunnassa eriytyviä alueita. Sivistyspalveluiden johdon mukaan segregatiotyö on vielä alkutekijöissä, mutta se ollaan aikeissa käynnistää pian. Myös maankäytön johto oli hahmotellut eriytymiskehitykseen vaikuttavia tekijöitä hyödyntäen erityisesti Tampereen kaupunkiseudun eriytymiskehitysraporttia vuodelta 2020. (Bergbom 2022.)

Hyvinvoinnin edistämistyötä Lempäälässä ohjaavat Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2021-2024 sekä Lempäälän hyvinvointisuunnitelma 2022-2024. Lempäälän hyvinvointisuunnitelman teemat vuosille 2022-2024 ovat kestävä elämäntapa, kulttuuri ja osallisuus, liikkumisen aktivointi sekä mielenterveys ja päihteettömyys. Pirkanmaan alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa 2021-2024 on neljä painopistettä: elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia, osallisuus ja vaikuttaminen, turvallinen elinympäristö ja vaikuttavat palvelut. Tavoitteina on mm. edistää sosiaalista osallistumista, vähentää lapsiperheiden eriarvoisuutta sekä parantaa palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Näiden tavoitteiden voidaan osaltaan katsoa tähtäävän eriarvoisuuden ehkäisyyn ja kaventamiseen. Kuntien toimiksi näiden tavoitteiden osalta alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa ehdotetaan:

- osallisuuden edistämisen tavoitteiden määrittelyä kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa, *kyllä: Lempäälän kunnan hyvinvointisuunnitelma 2022-2024, Lempäälän kunnan kulttuurihyvinvointiohjelma, osallistuva budjetointi*
- kuntalaisten ottamista mukaan kulttuuria, liikuntaa ja ravitsemusta koskevaan suunnitteluun, *kyllä: kumppanuustiimit hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteena, kulttuurin pyöreä pöytä, järjestöfoorumi käynnistymässä*
- kulttuuriluotsitoiminnan käynnistämistä, *kyllä: kulttuuriluotsitoiminnan pilotti käynnistymässä loppuvuodesta 2022*
- kulttuurilähetetoimintaa, *kyllä: Lempäälä on mukana Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hankkeessa, jossa kokeiluna kulttuurilähetete ikäihmisille*
- kuntalaisfoorumeita, *kyllä: kulttuurin pyöreä pöytä, järjestöfoorumi käynnistymässä*
- käyttöön otettavaksi jotakin toimintamallia, jolla lapsille ja nuorille tarjotaan kulttuuritarjontaa ja -vinkkejä, esim. alennetut liput tai harrastuspassi, *kyllä: Harrastava koululainen -hanke, kirjaston tarjoamat maksuttomat työpajat ja tapahtumat sekä kirjavinkkaus lukutaidon edistäjänä ja ylläpitäjänä, yhteistyössä*

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

kulttuurikeskus Piipoon kanssa toteutettavat maksuttomat lasten kulttuurilauantait

- kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille, *kyllä: Harrastava koululainen -hanke ja etsivä harrastustoiminta, seurojen harrastusmaistiaiset*
- digituen tarjoaminen, Lempäälän Seniorit ry sekä kirjasto tarjoavat digineuvontaa kirjastolla, palvelukäytävän palvelut
- elintapaohjauksen palvelupolkujen rakentaminen ikäryhmittäin *kyllä: työn alla*
- alueellisen kulttuurihyvinvoinnin palvelutarjottimen kehittämiseen osallistuminen, *kyllä: Lempäälän kunta mukana Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hankkeessa, jossa kulttuurihyvinvoinnin palvelut tulevat osaksi alueellisesta elintapaohjauksen palvelutarjotinta*
- voimassa oleva yhdenvertaisuussuunnitelma osittain: Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020-2023, Lempäälän kunnan henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2024

Yhteenveto

Köyhyyden, syrjäytymisen ja eriarvoisuuden ehkäiseminen tai osallisuuden ja sosiaalisen kestävyuden edistäminen ovat osa laajaa hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta ja edellyttävät useiden eri hallinnonalojen toimia ja yhteistyötä sekä päivittyvää tilannekuvaa. Keskeistä on, että erilaiset niin yksilön tarpeisiin, elämänhallintaan ja toimijuuteen liittyvät tekijät sekä rakenteelliset mahdollisuuksiin, alueelliseen segregatioon tai palvelujen saavutettavuuteen ja saatavuuteen liittyvät tekijät tunnistetaan yli hallinnonalarajojen. Ennakkovaikutusten arviointi eriarvoisuuden näkökulmasta päätöksentekovalmistelun yhteydessä on yksi väline tähän. Myös poikkihallinnollinen monialainen työ on keskeistä, jotta syrjäytymisen ja eriarvoistumisen kysymyksiä voidaan tarkastella laaja-alaisesti ymmärtäen niiden kietoutuminen usean eri hallintokunnan vastuulla oleviin toimiin ja päätöksiin. Lempäälän kunnan hyvinvoinnin edistämisen rakenteeseen kuuluva hyvinvointityöryhmä sekä kumppanuustiimit ovat rakenne, jossa myös syrjäytymisen ja eriarvoisuuden ehkäisyyn sekä osallisuuden edistämiseen liittyviä aiheita käsitellään.

Hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan keskeisimmistä tehtävistä, johon velvoittavat muun muassa kuntalaki, terveydenhuoltolaki ja uusi laki sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä. Lempäälässä valmistellaan kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomus- ja suunnitelma sekä vuosittain hyvinvointiraportti. Näiden avulla seurataan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilannetta ja tehtyjä toimenpiteitä sekä määritellään tulevat painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin ja terveyden

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

edistämistyölle. Köyhyyden ilmiötä lähestytään monin eri käsittein ja osa käsitteistä tunnistetaan sekä Pirkanmaan alueellisessa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa 2021-2024 että Lempäälän hyvinvointisuunnitelmassa 2022-2024.

Hyvinvoinnin edistämisen seurannassa, raportoinnissa ja tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamisessa on jatkossa syytä huomioida eriarvoisuuden ehkäisy ja vähentäminen osana kokonaisvaltaista hyvinvointikäsitystä, jotta hyvinvointia edistäviä tavoitteita ja toimenpiteitä osataan kohdistaa paitsi ennaltaehkäisevästi laajalle väestölle, myös kohdennetusti haavoittuvassa asemassa oleville asukkaille.

Lisätietoja: Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Esittelijä	Sivistysjohtaja Nina Lehtinen
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen. Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen ja laaditun selvityksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Esittelijän muutettu päätösehdotus	Pirkanmaan hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023, mikä vaikuttaa myös kuntaan jäävien toimintojen uudelleenjärjestelyyn ja kuntalaisten hyvinvoinnin seurantaan. Asiaa tarkastellaan vuoden 2023 aikana osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	kunnanhallitus, kunnanvaltuusto

Sivistyslautakunta 15.12.2022 § 127

Lisätietoja: Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Esittelijä	Sivistysjohtaja Nina Lehtinen
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen. Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen ja laaditun selvityksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
	Pirkanmaan hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023, mikä vaikuttaa myös kuntaan jäävien toimintojen uudelleenjärjestelyyn ja kuntalaisten

Sivistyslautakunta	§ 106	15.11.2022
Sivistyslautakunta	§ 127	15.12.2022
Kunnanhallitus	§ 51	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 25	22.02.2023

hyvinvoinnin seurantaan. Asiaa tarkastellaan vuoden 2023 aikana osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi kunnanhallitus ja ja kunnanvaltuusto

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 52

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallitus lisäsi aloitteen käsittelyprosessin kuvauksen.

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 25
718/05.00/2022

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite [4]

Valtuustoaloite köyhyystyöryhmän perustamiseksi ja köyhyysohjelman laatimiseksi

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 26
§ 26

30.01.2023
22.02.2023

Vastaus valtuustoaloitteeseen Lempäälän kunnasta perheystävällinen työpaikka

2414/00.02.04.00/2021

KHAL 29.03.2021 § 92

Kunnanvaltuuston kokouksessa 24.2.2021 Nurmela Pia jätti 27 valtuutetun ja varavaltuutetun allekirjoittaman aloitteen "Lempäälän kunnasta perheystävällinen työpaikka".

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Kunnanjohtajan ehdotus **Kunnanhallitus** päättää lähettää valtuustoaloitteen henkilöstöprosessille valmisteltavaksi.

Päätös **Kunnanhallitus** hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Tiedoksi henkilöstöjohtaja
kehittämispäällikkö

Kunnanhallitus 30.01.2023 § 26

Valmistelija henkilöstöjohtaja Auli Nevantie
kehittämispäällikkö Sanna Nokelainen

Valtuustoaloitteessa on hyvin nostettu esiin, kuinka perhe-elämän ja työn onnistunut yhteensovittaminen parantaa hyvinvointia sekä kotona että työssä ja näin ollen auttaa jaksamaan työssä pidempään. Perheystävällinen organisaatio on myös houkuttelevampi uusien työntekijöiden näkökulmasta sekä edesauttaa työntekijöiden sitoutumista. Sekä Väestöliiton että Työterveyslaitoksen mukaan perheystävällisessä organisaatiossa ennen kaikkea ymmärretään muun elämän vaikutukset työhön ja vastaavasti työn vaikutukset ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Perheystävällisessä organisaatiossa pyritään järjestämään erilaisia joustoja työn ja muun elämän yhteensovittamiseksi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Esihenkilöiden osaaminen, selkeät ohjeet ja käytännöt sekä työhyvinvoinnista huolehtiminen monin eri tavoin tukevat Väestöliiton ja Työterveyslaitoksen mukaan perheystävällisyyttä organisaatioissa.

Valtuustoaloitteessa esitetään Lempäälän kunnan osallistumista Väestöliiton Perheystävällinen työpaikka -ohjelmaan ja sen kautta Perheystävällinen työpaikka -tunnuksen tavoittelua.

Perheystävällisyys Lempäälän kunnassa

Joustavat työajat ja vapaakäytännöt

Lempäälän kunta tukee omien työntekijöidensä työn ja perheen yhteensovittamista tällä hetkellä monin eri keinoin. Kunnassa on käytössä mm. työaikapankki tai liukuva työaika työtehtävistä riippuen. Etätöihin kannustetaan vähintään kahtena päivänä viikossa, mikäli se on työn tekemisen kannalta mahdollista. Lisäksi erityisesti uusia työntekijöitä varten Lempäälän kunnassa on käytössä palkattomien vapaiden käytäntö, joiden avulla mahdollistetaan vapailla oloa esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa kertyneitä lomia ei vielä ole. Palkattomia vapaita on mahdollista saada yhteensä 15+3 päivää, joista 3 kolme päivää on kunnan tukemia ylimääräisiä vapaita. Näiden tuettujen vapaiden saamisen edellytyksenä on se, että kyseiseen tehtävään ei palkata sijaista poissaolojen ajaksi.

Lisäksi työehtosopimuksen mukaisesti on aina mahdollisuus palkattomaan vapaaseen yllättävissä perhetilanteissa. Tehtävien salliessa myös osa-aikatyö sekä vuorottelu- ja opintovapaat ovat mahdollisia joustamisen muotoja lakisääteisten perhevapaiden ohella.

Ohjeistukset ja pelisäännöt

Kunnassa on laadittu jo vuonna 2016 erillinen ”Elämäntilannejohtamisen opas” esihenkilöiden ja työntekijöiden käyttöön. Kyseistä opasta ollaan paraikaa päivittämässä.

Vuosille 2022-2024 laaditussa ”Henkilöstön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa” tuodaan myös esille, että jatkossakin huomioimme ohjeistuksissamme eri työntekijäryhmät ja perheystävälliset käytännöt monipuolisesti (nuoret / kokeneet, erilaiset elämäntilanteet, perheelliset, ikääntyviä vanhempiaan tukevat työntekijät).

Kunnan ohjeistuksista löytyy tietoa ja tukea niin varhaisen tuen keskusteluihin että vuosittaisiin kehityskeskusteluihin. Vuosittaiset kehityskeskustelut on jaettu tavoite- ja ideakeskusteluihin. Tavoitekeskustelu keskittyy ajatuksia organisaation ja työtehtävään liittyviin tavoitteisiin sekä siihen, miten aiemmat tavoitteet on saavutettu ja minkälaisia tavoitteita seuraavan vuoden aikana tavoitellaan. Ideakeskustelun osuudessa taas käsitellään työntekijän omia kehittymistavoitteita. Kaikkien näiden ohjattujen keskustelujen periaatteena on tukea työn tekemistä ja työntekijän onnistumista työssä kaikenlaisissa elämäntilanteissa. Esihenkilön tehtävänä on luonnollisesti olla jatkuvasti arjessa työntekijöiden tukena erilaisissa tilanteissa.

Käytössämme on myös Työterveyslaitoksen Miten voit? - työhyvinvointitesti, jonka avulla kannustamme työntekijöitä nostamaan hyvinvointiin liittyviä asioita keskusteluun esihenkilön kanssa.

Työnteon rakenteet toimistotyössä

Lempäälän kunta tukee työssä jaksamista sekä perheen ja työn yhteensovittamista lisäksi siten, että sisäiset palaverit pyritään sijoittamaan klo 9-16 välille, jonka lisäksi perjantait ovat palaverittomia ja kohdistettu nimenomaan kirjallisiin töihin. Nämä ohjeistukset koskevat pääasiassa

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 26
§ 26

30.01.2023
22.02.2023

Ohjaamme henkilöstöä kunnioittamaan kollegoiden vapaa-aikaa niin, ettei iltaisin ja viikonloppuisin (tai ylipäätään vapaalla ollessa) tehdä työtä.

Työhyvinvoinnin tuki ja seuranta

Keräämme laajalla työhyvinvointikyselyllä kahden vuoden välein henkilöstön työhyvinvointikokemuksia ja laadimme toimia työhyvinvointikokemusten pohjalta. Esimerkiksi vuoden 2021 työhyvinvointikyselyn pohjalta toteutamme erityisesti esihenkilöiden ja nuorten tukea pienryhmien ja työnohjauksen sekä jatkossa sisäisen coachauksen avulla.

Syksyllä 2022 olemme ottaneet käyttöön kevyemmän Fiiliskyselyn. Säännöllinen mittarointi antaa meille tärkeää tietoa siitä, miten työntekijämme voivat ja millä mielellä he tekevät työtään Lempäälän kunnassa. Kyselyn tehtävänä on nostaa yksiköiden keskusteluun nimenomaan työhyvinvointiasioita.

Tuemme henkilöstön jaksamista mm. ILOA Lempäälään - työhyvinvointiohjelmalla, jossa käydään keskustelua arvostavasta kohtaamisesta, erilaisuuden kunnioittamisesta ja puheeksi ottamisesta. Nämä teemat ovat edesauttamassa myös yksiköissä käytäviä keskusteluita ja ajattelua perheystävällistä työilmapiiriä vahvistettaessa. Lisäksi laajat henkilöstöedut, laajat työterveyspalvelut, taukoliikuntasovellus, kunnan kuntosalien käyttöoikeus sekä mielenterveyden tukipolut auttavat jaksamaan ja reflektoimaan omaa jaksamista.

Perheystävällisyyden ja työssä jaksamisen avaintekijöinä kentällä ovat esihenkilömme, joita koulutetaan jatkuvasti nykyaikaiseen johtamiseen. Esimerkkinä syksyn 2022 aikana pidetyt työpajat esihenkilöille nuorten työntekijöiden johtamisesta.

Lisäksi tuemme työntekijöiden hyvinvointia jatkossa mahdollistamalla työsuuhdepolkupyörän hankkimisen vuoden 2023 aikana ja nostamme liikunta- ja kulttuurietuuden määrää vuoden 2023 alusta.

Johtopäätökset

Valtuustoaloitteessa on nostettu esille tärkeitä teemoja, joiden huomioiminen tukee myös kunnan strategisia tavoitteita. Perheystävällisyys, peilaten Väestöliiton julkaisemiin Perheystävällisen työpaikan periaatteisiin, otetaan teemana mukaan Lempäälän kunnan strategiaan nojaavaan Paras työpaikka -kärkihankkeeseen, joka aloitetaan ILOA Lempäälään -työhyvinvointiohjelman päättyessä kesällä 2023.

Lisätietoja henkilöstöjohtaja Auli Nevantie puh. 050 383 9368

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 26
§ 26

30.01.2023
22.02.2023

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että henkilöstöjohtaja Auli Nevantie saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 16.50 ja poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 17.45.

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 26
121/01.00.00/2023

Lisätietoja henkilöstöjohtaja Auli Nevantie puh. 050 383 9368

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite [5]

Valtuustoaloite Lempäälän kunnasta
perheystävällinen työpaikka

Kunnanhallitus	§ 39	14.02.2022
Kunnanhallitus	§ 49	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 27	22.02.2023

Vastaus valtuustoaloitteeseen Henkilöstöstrategian luominen ja käyttöönotto

Kunnanhallitus 14.02.2022 § 39

Valmistelija vs. hallintojohtaja Riku Rekonen

Valtuutettu Pauliina Österberg jätti 23 valtuutetun tai varavaltuutetun ja Keskustan valtuustoryhmän valmistelemalla aloitteen:

Henkilöstöstrategian luominen ja käyttöönotto

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n kunnanhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja vs. hallintojohtaja Riku Rekonen 050 3839 076.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää ohjata valtuustoaloitteen henkilöstöprosessiin valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
Otteet	henkilöstöjohtaja, kehittämisspällikkö

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 50

Valmistelija henkilöstöjohtaja Auli Nevantie

Henkilöstöstrategia -valtuustoaloitteessa nostettiin esiin tärkeitä teemoja henkilöstön työhyvinvoinnin ja pitovoiman suhteen. Valtuustoaloite on laadittu ennen kunnan strategian päivittämistä ja ennen uusien kärkihankkeiden suunnittelua. Näin ollen osa aloitteen nostamista tavoitteista on jo toteutunut ja osa toteutumassa tulevassa kärkihankkeessa.

Olemme aloittamassa Paras työpaikka kärkihanketta Arvostava työyhteisö -työhyvinvointiohjelman päättymisen jälkeen syksyllä 2023. Valtuustoaloite henkilöstöstrategiasta tullaan huomioimaan hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Alle olemme koonneet tietoa nykyisen strategian jo esiin nostamista henkilöstökysymyksistä sekä asioista, mitä tällä hetkellä tehdään koko kunnan tasolla henkilöstön hyvinvoinnin eteen.

Kunnan strategian tavoitteet

Kunnanhallitus	§ 39	14.02.2022
Kunnanhallitus	§ 49	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 27	22.02.2023

Ohessa kooste uudistetussa strategiassa määriteltyjä henkilöstöön liittyviä tavoitteita:

- Välitämme henkilöstöstämme.
- Arvostamme työntekijöitämme ja huolehdimme henkilöstömme hyvinvoinnista ja jaksamisesta.
- Työn roolit ovat selkeät, mahdollistamme perustyön tekemisen ja luotamme henkilöstömme osaamiseen.
- Meillä on lupa kehittyä ja kehittää.
- Kuntalaisten hyvinvointi tarvitsee tekijänsä. Luomme yhdessä arvostavaa työyhteisöä ja edistyksellistä vuorovaikutusta.
- Ylläpidämme työhyvinvointia ja parannamme henkilöstön työkykyä.
- Työtyytyväisyys on hyvällä tasolla ja henkilöstö suosittelee Lempäälää työnantajana.

Lisäksi päivitetty strategiassa on määritelty arvot, joita myös aloitteessa peräänkuulutettiin.

Henkilöstökertomus toimii tietopakettina valtuustolle

Lempäälän kunnan henkilöstökertomus on perinteistä laajempi kuvaus henkilöstöstä, sekä isoimmista meneillään olevista projekteista. Se ei siis ole ainoastaan kertomus edellisestä vuodesta ja sen avainlukuista.

Kertomusta on aikoinaan laajennettu nimenomaan niin, että kokonaisuudesta tehdyn analyysin perusteella henkilöstökertomus pitää sisällään johtopäätöksiä sekä valitut painopistealueet, joiden kautta edistetään havaittuja kehittämisalueita.

Työhyvinvoinnin tukeminen ja mittaaminen

Työhyvinvointiohjelma ILOA

Useamman vuoden ILOA työhyvinvointiohjelma on tuonut kuntaan paljon uutta hyvinvoinnin ja jaksamisen tukea.

- ILOA I:ssa laadittu kattava muutosjohtamisen käsikirja ohjaa esihenkilöitä muutoksen johtamisessa.
- ILOA II:sta on jäänyt useita käytänteitä, joilla tuetaan henkilöstön hyvinvointia. Näistä esimerkkeinä palautumisen seurantaan työntekijöille lainattavat Moodmetric-sormukset sekä kehonkoostumusmittaukset kaksi kertaa vuodessa.
- Lisäksi ILOA II -työryhmän kanssa on määritelty mielenterveyden tukipolut, joihin on koottu visuaalisesti kaikki se, mitä Lempäälän kunta työnantajana tarjoaa henkilöstön mielenterveyden tueksi.

Parhaillaan menossa oleva työhyvinvointiohjelma ILOA III-osuus ”Arvostava työyhteisö” vahvistamaan arvostuksen kokemuksen vahvistamista kaikissa työyhteisöissä yhteisten keskustelujen avulla.

Työhyvinvointikysely

Kunnanhallitus	§ 39	14.02.2022
Kunnanhallitus	§ 49	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 27	22.02.2023

Edellisen Parempi työyhteisö (ParTy®) -työhyvinvointimittauksien pohjalta tarjottu tuki on saanut esihenkilöiltä sekä alle 30-vuotiailta työntekijöiltä erittäin hyvät palautteet.

Muut kyselyt

Seuraamme henkilöstön fiiliksiä kuukausittain fiilikyselyllä, jonka tulokset raportoidaan koko henkilöstölle. Kannustamme yksiköissä käymään keskustelua fiilikyselyn tuloksista.

Palvelussuhteessa olevien työntekijöiden jaksamisen ja fiiliksen lisäksi mittaamme lähtökokemusta lähtökyselyllä. Lähtökysely antaa meille tärkeää tietoa siitä, millä perusteilla työntekijä vaihtaa työpaikkaa. Lisäksi se kertoo yleistuntemuksia yksiköistä ja laajemmin Lempäälän kunnasta työnantajana.

Muut hyvinvointia edistävä tuki

- Hyvin laajat työterveyspalvelut
- Liikuntakokeilut
- Kulttuuri- ja liikuntasaldo
- Lounasetu

Esihenkilöiden ja työntekijöiden tuki

- Esihenkilöakatemia
- Sisäinen coach, joka tukee esihenkilöitä sekä nuoria työntekijöitä
- Työviikon rakenteen uudistaminen ja hybridityön mahdollistaminen
- Yksiköiden omat hyvinvointisuunnitelmat.
- Laajat ohjeistukset erilaisiin tilanteisiin (esim. sopuisa työyhteisö, päihdeohjelma, elämäntilannejohtamisen tuki).

Näkymiä tulevaisuuteen

On totta, että henkilöstöasioita tulee suunnitella kauaskatseisesti. Paras työpaikka -kärkihankkeessa onkin tärkeää tarkastella henkilöstön ja työn tekemisen kokonaisuutta pitkällä tähtäimellä.

Erityisenä tavoitteena hankkeessa on tuoda entistä paremmin esille niitä Lempäälän kunnan käytäntöjä, joita meillä on jo paljon. Lisäksi työn tekemisen kokonaisuutta on tarkastellaan kokonaisuutena, mukaan lukien kaksoisjohtajuuden toimintatavat, toimivallan delegoinnit, tehtävänkuvien, roolien sekä vastuiden määrittelemiset. Hankkeessa pohditaan myös koko elämäntilannejohtamisen tukea niin, että jokaisessa elämänvaiheessa mahdollistuu hyvinvoiva työntekeminen yhdistettynä muuhun elämään.

Aiemman haastavan koronaepidemian kuormitustekijät huomioitiin monella tavalla. Jatkossa on tärkeää tarkastella ajan ilmiöiden vaikutuksia työssä jaksamiseen. Paras työpaikka -kärkihankkeessa on kaikkiaan hyvä tarkastella monipuolisesti sitä, mikä lisää työhyvinvointia ja pitovoimaa kunnassamme.

Kunnanhallitus	§ 39	14.02.2022
Kunnanhallitus	§ 49	13.02.2023
Kunnanvaltuusto	§ 27	22.02.2023

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallitus lisäsi aloitteen käsittelyprosessin kuvauksen.

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 27
160/01.00.02/2022

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite [6]

Valtuustoaloite henkilöstöstrategian luomisesta ja käyttöönottamisesta

Yhdyskuntalautakunta	§ 14	17.01.2023
Kunnanhallitus	§ 32	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 28	22.02.2023

Vastaus valtuustoaloitteeseen Lempäälän kanavan seudun kehittämiseksi laadittavasta kokonaissuunnitelmasta

KHAL 17.05.2021 § 145

Kunnanvaltuuston kokouksessa 28.4.2021 valtuutettu Piia Nurmela jätti 29 valtuutetun ja varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen koskien Lempäälän kanavaseudun kokonaissuunnitelmaa.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Kunnanjohtajan ehdotus **Kunnanhallitus** päättää lähettää valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi.

Päätös **Kunnanhallitus** hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Heikki Hakala saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 18.53.

Tiedoksi vs. yhdyskuntajohtaja

Yhdyskuntalautakunta 17.01.2023 § 14

Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen *Lempäälän kanavan seudun kehittämiseksi laadittavasta kokonaissuunnitelmasta* yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Lempäälässä laaditaan kokonaissuunnitelma kanavan seudun kehittämiseksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lempäälän kunta on selvittänyt kanavan aluetta aiemmin mm. Kanavan koulun asemakaavoituksen yhteydessä vuosina 2017 ja 2018. Tällöin on tarkasteltu useita valtuustoaloitteessakin esiin tuotuja asioita. Lisäksi yhdyskunnan palvelualueella on tehty muita erillisiä toimenpiteitä alueen kehittämiseksi.

Kanavankoulun asemakaavaa laadittaessa Kanavanvartijan talosta käytiin ostoneuvotteluja väyläviraston kanssa. Koska neuvottelut olivat tuolloin käynnissä, asemakaavassa Kanavanvartijan talo osoitettiin samalla Yleisten rakennusten korttelialue Y-1 -merkinnällä kuin koulun tontti. Alueella on kuitenkin ohjeellinen tonttijako. Asemakaavassa pyrittiin ennakoimaan mahdollisia käyttötarkoituksia. Opetustoiminnan lisäksi alueelle saa toteuttaa tiloja lähipalvelu-, museo-, kulttuuri-, liike- sekä toimitilakäyttöön. Kanavanvartijan talolla, ulkorakennuksilla sekä pihapiirillä on suojelumerkinnot. Rakennuksia ei saa purkaa. Ostoneuvottelut eivät

Yhdyskuntalautakunta	§ 14	17.01.2023
Kunnanhallitus	§ 32	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 28	22.02.2023

ole johtaneet kauppoihin, mutta alueen kehittämisen kannalta Kanavanvartijan talon kunnostus ja käyttöönotto on tärkeää.

Kanavan koulun asemakaavan yhteydessä parannettiin myös jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita Kanavan koulun ympäristössä. Asemakaavassa muodostettiin ja säilytettiin eri reittivaihtoehtoja. Osa reiteistä on kuitenkin vielä rakentamatta. Kanavan koulun asemakaavoituksen yhteydessä uudistettiin myös Kuokatinpuiston asemakaava, jonka läpi kaavassa kulkee reitti kanavan rantaan. Kuokatinpuistoon on käynnistetty puistosuunnitelma, mutta sen laatiminen on vielä kesken eikä sitä ole siten vielä hyväksytty.

Maakalan puistoväylä voidaan katsoa olevan osa kanavanseutua. Maakalan puistosuunnitelma on hyväksytty ja rakentamiselle on varattu määrärahat vuosille 2023 ja 2025.

Lisäksi yhdyskunnan palvelualueella on yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa käynnistetty esisuunnitelma Turuntien (mt190) liikennejärjestelyistä, jossa myös selvitetään kulkumahdollisuuksia kanavan ylittävältä sillalta kanavan rantaan.

Kanavan koulun asemakaavan liikenteellisissä tarkasteluissa nousi esiin jalankulkuympäristön jakautuminen useisiin eri alueisiin, jotka rajautuvat maaston esteisiin ja liikenneväyliin: kanava, rautatie, Turuntie sekä osin Tampereentie. Tämän vuoksi asemakaavaa laajennettiin ehdotusvaiheessa niin, että koulutontin kohdalle muodostettiin valtuustoaloitteessa mainittu kevyen liikenteen siltavaraus Kanavan koululta kohti Lempoisten koulua. Lisäksi kanavan vastaranta otettiin mukaan asemakaava-alueeseen. Viranomaisneuvottelussa kuitenkin edellytettiin, että silta arvokkaan kanava-alueen yli tuli jättää pois kaavasta, sillä sen sopivuus arvokkaaseen kanavaympäristöön ei käynyt ilmi aineistosta. Lisäksi kanava-alueesta piti jättää pois vastarannan puustoinen alue, jonka yleiskaavan liito-oravan aluetta ei ollut selvitetty asemakaavatasolla tarkemmin. Uuden sillan rakentaminen kanavan yli edellyttää siten tarkat suunnitelmat ja asemakaavamuutoksen, sillä kyseessä on maakunnallisesti arvokas kanavaympäristö.

Haljastennokan alueen tarkempi kehittäminen saattaa edellyttää asemakaavan uudistamista alueella. Mahdollisen asemakaavan laatimisen yhteydessä keskeisiksi selvityksiksi noussevat luontoselvitys sekä erityisesti yleiskaavatasolla jo tunnistettu liito-oravapotentiali.

Vierasvenelaiturin rakentaminen kanavan sulkuporttien läheisyyteen ei turvallisuuden vuoksi ole mahdollista. Vierasperälaituri on suunniteltu rakennettavaksi Myllyrantaan, josta ei ole pitkä matka kanavan alueelle.

Kanavan seudun kehittämistä on tarkasteltu eri osa-alueilla, mutta valtuustoaloitteen mukainen alueen kokonaisuuden kehittämissuunnitelma olisi erinomainen tapa viedä alueen kehittämistä eteenpäin. Työ voidaan käynnistää yhdyskunnan palvelualueen ja Lempäälän kehityksen kanssa yhteistyössä tulevana vuosina, esimerkiksi osana keskustan kehittämisen hanketyötä.

Yhdyskuntalautakunta	§ 14	17.01.2023
Kunnanhallitus	§ 32	30.01.2023
Kunnanvaltuusto	§ 28	22.02.2023

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja puh. 050 3839608

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kunnanhallitus 30.01.2023 § 32

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen. Merkittiin pöytäkirjaan, että kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.44.

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 28 14/10.03.01.00/2023

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja puh. 050 3839608

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Päätös	Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite [7]

valtuustoaloite_kanavan_seutu

Ero luottamustoimesta / Pauliina Hirviniemi

Kunnanhallitus 30.01.2023 § 38

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Pauliina Hirviniemi (KOK) anoo eroa kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenyydestä ja varavaltuutetun luottamustoimesta. Eroanomuksen syyksi Hirviniemi toteaa paikkakunnalta pois muuton.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Valtuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Pauliina Hirviniemi on kokoomuksen viides varavaltuutettu.

Kuntalain 17 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi.

Lempäälän kunnan keskusvaalilautakunta kokoontuu 8.2.2023 ja täydentää kokouksessaan Kokoomuksen varavaltuutettujen määrän vaalituloksen mukaisesti.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen kasvatus- ja opetuslautakuntaan ei ole:

1. asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Kasvatus- opetuslautakunta on sellainen toimielin, johon tasa-arvolain 4 a § edellyttää valittavan vähintään 40 % miehiä ja naisia sekä jäseniksi että varajäseniksi.

Kunnanhallitus § 38 30.01.2023
Kunnanvaltuusto § 29 22.02.2023

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 1337 485

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se

1. myöntää Pauliina Hirviniemelle eron kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenyydestä sekä valitsee hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.
2. myöntää Pauliina Hirviniemelle eron varavaltuutetun tehtävästä
3. toteaa Kokoomuksen 5. varavaltuutetuksi nousevan Jukka Suojasen ja toteaa Kokoomuksen seuraavien varavaltuutettujen nousevan yhdellä sijalla ylöspäin. Keskusvaalilautakunta määrää Kokoomuksen 13. varavaltuutetun vaalituloksen mukaisesti ja tuo sen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet Pauliina Hirviniemi, valitut, kasvatus- ja opetuslautakunta, keskusvaalilautakunta

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 29
81/00.00.01/2023

Keskusvaalilautakunta määräsi kokouksessaan 8.2.2023 § 12 Kokoomuksen 13. varavaltuutetuksi Marja Sundströmin vaalituloksen mukaisesti.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 1337 485

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto päättää:
1. myöntää Pauliina Hirviniemelle eron kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenyydestä sekä valitsee hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.
2. myöntää Pauliina Hirviniemelle eron varavaltuutetun tehtävästä
3. toteaa Kokoomuksen 5. varavaltuutetuksi nousevan Jukka Suojasen ja toteaa Kokoomuksen seuraavien varavaltuutettujen nousevan yhdellä sijalla ylöspäin. Keskusvaalilautakunta määräsi Kokoomuksen 13. varavaltuutetuksi Marja Sundströmin vaalituloksen mukaisesti ja toi sen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Päätös Kunnanvaltuusto päätti:
1. myöntää Pauliina Hirviniemelle eron kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenyydestä sekä valita hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäseneksi Hannele Hemmingin.
2. myöntää Pauliina Hirviniemelle eron varavaltuutetun tehtävästä
3. todeta Kokoomuksen 5. varavaltuutetuksi nousevan Jukka Suojasen ja todeta Kokoomuksen seuraavien varavaltuutettujen nousevan yhdellä sijalla ylöspäin. Keskusvaalilautakunta määräsi Kokoomuksen 13.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 38
§ 29

30.01.2023
22.02.2023

varavaltuutetuksi Marja Sundströmin vaalituloksen mukaisesti ja toi sen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Otteet

Pauliina Hirviniemi, Hannele Hemminki, Jukka Suojanen, Marja Sundström, kasvatus- ja opetuslautakunta, keskusvaalilautakunta

Vireillä olevat vuosien 2018, 2019, 2020, 2021 ja 2022 aikana jätetyt valtuustoaloitteet ja kuntalaisaloitteet

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 53

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on aloiteoikeus. Aloitteita ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan ne lähetetään kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Kunnanhallituksen on vuosittain helmikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Seuraavat vuosina 2019, 2020, 2021 ja 2022 jätetyt valtuustoaloitteet olivat vireillä vuoden 2022 loppuun mennessä. Aloitteisiin vastatessa ja vastausta valmisteltaessa huomioidaan aina sen hetkinen organisaatorakenne.

Vireillä olevat valtuustoaloitteet vuodelta 2019:

1. Työryhmä- tai valiokuntatyöskentelyn kautta käsiteltävä väestöennustekeskustelu / Hämäläinen-Ylikahri Maikki ja muut 30.10.2019
Aloite on valmistelussa hyvinvointilautakunnalla yhteistyössä sivistyslautakunnan, yhdyskuntalautakunnan ja hallintoprosessin kanssa

Vireillä olevat valtuustoaloitteet vuodelta 2020:

2. Puolueryhmien kesken valmistelluista Lempäälän strategisia talouslinjauksista valtuuston hyväksyttäväksi Hämäläinen Totti ja muut 29.4.2020

Kunnanhallitus toteaa valtuustoryhmien puheenjohtajien neuvottelevan valtuustoaloitteen käsittelystä. Talousprosessi antaa asiaan tarvittavan asiantuntijatuen.

3. Lempäälän kunnan julkisiin hankintoihin yhteiset linjaukset Nurmela Piia ja muut 27.5.2020

Aloite on valmistelussa talousprosessissa.

4. Vuoden valtuutetun valitseminen Lempäälässä, Aspila Riina ja muut 28.10.2020

Aloite on valmistelussa hallintoprosessissa.

Vireillä olevat valtuustoaloitteet vuodelta 2021:

1. Energiansäästömallin käyttöönotto Lempäälän kouluissa ja päiväkodeissa 27.1.2021 Wesslin Tiina ja muut

Aloite on valmistelussa Sivistyksen palvelualueella

3. Lempäälän kunnasta perheystävällinen työpaikka Nurmela Piia ja muut 24.2.2021

Aloite on valmistelussa henkilöstöprosessissa. *Käsittely helmikuun valtuustossa 22.2.2023.*

5. Lempäälän kanavan seudun kehittämiseksi laaditaan kokonaissuunnitelma Nurmela Piia ja muut 28.4.2021

Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella. *Käsittely helmikuun valtuustossa 22.2.2023*

6. Lemenen tuottaman nollapäästöisen energian hyödyntäminen, Blomqvist Mikko ja muut 28.4.2021

Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa.

7. Telkän Taipaleen sillan hissi, Petäkoski-Hult Tuula ja muut 11.8.2021

Aloite on valmisteltavana yhdyskunnan palvelualueella.

9. Selvitystyön käynnistäminen kunnan, yritysten ja seuratoimijoiden yhteisen monitoimihallihankkeen toteuttamiseksi, Nurmela Piia ja muut 27.10.2021

Aloite on valmistelussa sivistyksen ja yhdyskunnan palvelualueilla.

10. Omaishoitajille maksuttomia liikuntapalveluja, Lipsanen Tuomo ja muut 24.11.2021

Aloite on valmistelussa yhteisöpalvelujen palvelualueella.

Vireillä olevat valtuustoaloitteet vuodelta 2022

1. Valtuustoaloite henkilöstöstrategian luomisesta ja käyttöönottamisesta, Österberg Pauliina ja muut 24.1.2022. Aloite on valmistelussa henkilöstöprosessissa. *Käsittely helmikuun valtuustossa 22.2.2023.*
2. Valtuustoaloite hävikkiruuan hyödyntämisestä, Wesslin Tiina ja muut 23.2.2022. Aloite on valmistelussa ruokapalveluissa.
3. Valtuustoaloite yhteisöt osana elävää keskustaa, Havukainen Heikki ja muut 27.4.2022. Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella yhteisöpalveluissa.
4. Valtuustoaloite kunnan hankintojen koordinoimiseen, Seppälä Jani ja muut 25.5.2022. Aloite on valmistelussa talousprosessissa.
5. Valtuustoaloite Lempäälä-talo osallistuu Oranssit päivät -kampanjaan alkaen 25.11.2022 valaisemalla valittuja kohteita (esim. Lempäälä-talo oranssiksi ". Huhtala Anita ja muut 25.5.2022. Aloite on valmistelussa henkilöstöprosessissa.
6. Valtuustoaloite köyhyystyöryhmän perustamiseksi ja köyhyysohjelman laatimiseksi, Lakkala Maarit ja muut 8.6.2022. Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella. *Käsittely helmikuun valtuustossa 22.2.2023*
7. Valtuustoaloite rautatieaseman liityntäpysäköinnin turvaamisesta, Havukainen Heikki ja muut, 31.8.2022. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
8. Ei Puskiaisten moottoritietä -valtuustoaloite, Huhtala Anita ja muut 26.10.2022. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella

Kuntalaisaloitteet

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n mukaan luettelo aloitteista on esitettävä valtuustolle helmikuun loppuun mennessä.

Seuraavat valtuuston toimivallassa olevat kuntalaisaloitteet olivat vireillä vuoden 2022 loppuun mennessä.

Vireillä olevat kuntalaisaloitteet vuodelta 2018:

1. Esteettömät ja saavutettavat virkistys- ja harrastusmahdollisuudet/Lempäälän kunnan vammaisneuvosto (25.9.2018) Aloite valmistelussa yhteisöpalveluissa.
2. Seniorineuvoston linkittäminen ikäihmisten aktiviteettipalvelujen yhteyteen nimeämällä yhdyshenkilö kunnan ja neuvostojen välille/Lempäälän kunnan seniorineuvosto (22.10.2018). Aloite valmistelussa hallintoprosessissa yhteistyönä vanhuspalveluiden ja yhteisöpalveluiden kanssa.

Vireillä olevat kuntalaisaloitteet vuodelta 2020:

1. Kasviruoka vaihtoehto Lempäälän kunnan kouluissa, jokaisena koulupäivänä Salminen Esa 4.3.2020
Aloite on valmistelussa talousprosessissa (ruokapalvelut).
2. Liukukuljettimen rakentamiseen Telkäntaipaleeseen Seniorineuvosto 16.11.2020
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
3. Pyöräparkki Ahonperän bussipysäkeille Suojanen Jukka 2.12.2020
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.

Vireillä olevat kuntalaisaloitteet vuodelta 2021:

1. Sarapistontielle ja Kyrönpalontielle roskiksia koiranjätöksille, Agge Jaana 28.2.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
2. Sarapistontien ja Kyrönpalontien liikenne- ja pysäköintijärjestelyistä, Agge Jaana 28.1.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
3. Kuokkalankoskien perkauksien muistomerkki/laatta, Tapola Hannu, 4.2.2021. Aloite on valmistelussa hallintoprosessissa.
4. Muistomerkki Sääksjärven vanhan pallokentän paikalle, Peltonen Janne 12.3.2021
Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella.
5. Jalkakäytävä Hattulanmäentieltä Tampereentietä pitkin Kuljuntielle, Pärssinen Viivi 7.4.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
6. Iso leikkipuisto Lempäälään, Haavisto Maiju 14.5.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
7. Kiertoliittymä Kuljuun Tampereentielle Linnajärventien ja Kuljun Asematien risteykseen, Löfman Katja 27.8.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
8. Siirtolapuutarha Lempäälään, Kemppainen Nina 26.9.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
9. Jalkakäytävän teko Kylmäkorventielle jalankulkijoiden turvallisuuden takaamiseksi, Haavisto Maiju 4.10.2021
Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
10. Lukutelevisio kirjastoon, Virtanen Pirjo 26.10.2021
Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 52
§ 30

13.02.2023
22.02.2023

Vireillä olevat kuntalaisaloitteet vuodelta 2022

1. Kuntalaisaloite Lempäälän pienemmät julkiset uimarannat, kuten Tuulialan uimaranta, kaipaisivat kipeästi kunnostusta. 28.6.2022 Pinja Korte. Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella.
2. Kuntalaisaloite Lempäälän on irtisanouduttava maakuntakaavan suurista väyläsuunnitelmista Hiltunen Teemu 7.9.2022. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
3. Kuntalaisaloite: Toimintatiloja ja koulutusmahdollisuuksia nuorille romaneille Maire Lehtikorpi 12.9.2022. Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella ja työllisyyspalveluissa.
4. Kuntalaisaloite Lempääläisen taiteilijan taulun "Tavoite tuntematon" osto Lempäälän kunnalle. Usko Gullstén 14.11.2022. Aloite on valmistelussa sivistyksen palvelualueella.
5. Kuntalaisaloite Luontopolku keskusta-alueelle, Mäkinen Alpo 28.11.2022. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.

Lisätietoja hallintojohtaja Riina Kivistö 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee aloitteiden johdosta tehdyt toimenpiteet tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Juho Palokangas poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 16.12.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Totti Hämäläinen saapui kokoukseen tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 16.12.

Otteet

palvelualueiden johtoryhmät

Kunnanvaltuusto 22.02.2023 § 30
152/00.01.02/2022

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto merkitsee aloitteiden johdosta tehdyt toimenpiteet tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet

palvelualueiden johtoryhmät

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 19, § 20, § 25, § 26, § 27, § 28, § 30

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 21, § 22, § 23, § 24, § 29**KUNNALLISVALITUS §**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lasketa määräaikaan.

Tiedoksisaanti kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti tai faksilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä, riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

Valitusviranomaisen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Puhelinnumero 029 56 42210
Faksi 029 56 42269

sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja sähköposti, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään muutoksenhakuasian vireillepanijalta tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 260 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä valittajan eduksi.